

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 540. Quo tempore facienda solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

cum, à quo abiit. De Lugo verius videtur, attendendum esse locum, in quo pretium empti census solutum. Quòd si in via vel transitu emptus census, loquendum esse dicit, sicut de mutuo dicitur; vel etiam sicut paulò ante dictum de emptione. Vide Lugo *cit.* n. 209. Secundò in contractu locationis pretium solvi debet in loco, ubi res locata traditur; quia usus rei locatae in eo loco habet valorem æqualem pretio locationis promissò. Et si res locata est mobilis. v.g. liber, equus, in eodem loco reddenda, in quo accepta. de Lugo n. 201. Tertiò pari ferè modo dicendum de permutatione; quòd traditio utriusque rei permutatae æquivalentiam sumant à loco, in quo permutantur. de Lugo n. 202. utraque autem danda in loco, in quo est, quando fit contractus. Vide de hoc pluribus de Lugo n. 207. Quartò sic etiam mutuum reddendum in loco, in quo acceptum. Lugo n. 202. in fine, utpote quòd aliàs diversitatem accipere potest ex variatione loci. Quòd autem in eo contractu non attendatur varietas temporis, dum datur mutuum post duos annos reddendum, ex qua tamen æquè sumere potest inæqualitatem, est ex speciali consensu contrahentium; dum vel non putant variandam esse æstimationem in eodem loco, vel de ea varietate non curant. Quintò alimenta vel pensio annua, uti & legata rei indeterminatae ex testamento alicui debita solvenda in loco, ubi hereditas ab hærede occupata; quia sunt quasi pars hereditatis vel fructus illius, & hereditas quasi pretium datum hæredi pro hoc onere subeundo; adeoque ubi hereditas accepta, ibi nascitur obligatio, & ideo eo loco solvendum, nisi ex circumstantiis constet aliud. Ita de Lugo n. 110. Limitat hoc ipsum Muller. *ad Stru. in ff. h. t. ib. 75. lit. a.* in Legato studiorum causà relicto, quod cum Bartol. *in l. 42. §. 1. ff. de Judic.* præstandum dicit in loco, ubi Legatarius dat operam studiis; etsi aliàs, ut inquit, legata regulariter ibi præstanda, ubi relicta. Denique in primitiis & decimis consuetudo habet, ut ad domum creditoris deferatur. Castrop. *l. c. §. 6 n. 4. in fine.* idem dicens de alimentis debitis ex alio titulo. v.g. ex titulo primogeniturae; ratione cujus solvenda aliis fratribus, ibi solvenda, ubi sunt bona primogeniturae.

Porro quòd attinet compulsionem & coactionem fori judicialis ad solutionem faciendam, ea fieri debet, ubi debitor domicilium habet, & non in loco contractus, nisi de facto ibi præsens sit. Forum enim, quod quis sortitur in loco contractus, est sub conditione, si ibi personaliter assistat, juxta *c. fin. de foro compet. juncto c. Romana eod. in 6. Covar. pract. qq. c. 10. n. 3. Gutt. de juram. 2. p. c. 16. n. 1. Castrop. l. c. n. 5.* qui tamen n. 6. plures hujus regulæ limitationes subjicit. quem vide.

Quæst. 540. Quo tempore facienda solutio.

REsp. primò in genere: debita ex delicto vel ex re accepta statim solvenda conveniunt omnnes. Illud verò statim non intelligendum mathematicè, sed moraliter; cum dilatio ad breve tempus parum noceat creditori. Unde regula ad excusandum dilationem à culpa mortali desumenda est ex damno, quod per illam moram creditori infertur. Qui tamen etiam quandoque potest esse graviter invitatus, non tam ob nocumentum, quod ei infertur ex carentia sui debiti eo brevi tempore, quam propter periculum, quod debitor mutato animo, vel adveniente novo alio impedimento,

postea non restituat. de Lugo *cit.* d. 20. n. III. qui tamen bene monet eum Molin. *Tom. 3. d. 753.* debitorem ex contractu (qui etiam aliàs tenetur solvere mox ab elapso tempore tacitè vel expressè in contractu designato) non facile damnandum culpa læthalis ob dilationem non magnam solutionis, dum creditor exinde non patitur grave damnum. Et hoc, etiam si creditor interim læpius exegisset debitum, præsertim si tunc debitor ægrè ac difficile solvere possit. Quamvis etiam tales debitores in magno periculo versentur damnationis, ut ex Molin. *d. 756. n. 2.* de Lugo n. 212. qui solutionem usque ad mortem differunt & ab heredibus suis faciendam relinquunt, dum ipsi in vita solvere possent; cum sæpe hæredes, maxime Magnatum, istam obligationem non exequantur.

2. Resp. secundo: Si in contractu dies solutionis præfixus non est, etsi statim res debeatur. *L. 41. §. 1. ff. de V. O.* non tamen debet creditor cum sacco adire debitorem, sed moderatum & humanum se præbere. *L. 33. ff. de usur.* unde aliquo juris & æquitatis temperamento opus. Debitor verò licet quocunque tempore (modò hoc importunum non sit, putà, tempus noctis, dies feriatas, in convivio creditore, ducente uxorem, agente causam &c. tali enim tempore debitum offerens audiendus non est. Muller. *ad Stru. in ff. h. t. ib. 75. lit. β.* Lauterb. *in ff. h. t. §. 27. arg. l. 39. §. 72.*) debitum offerre potest, & creditor illud acceptare tenetur. Potest tamen etiam solutionem differre, quò ad à creditore interpelletur, seu de eo solvendo admonetur; & eo usque non constituitur in mora; eò quòd prudenter præsumi possit, eo usque non esse invitum creditorem quò ad solutionem dilatam. Abb. & Felin. *in c. Heli. de Simon. n. 2. §. 3. Sanch. de Marrim. d. 27. n. 2. Molin. d. 564. n. 7. Castrop. l. c. §. 6. n. 2. arg. l. magnam. §. l. rrayectus. ff. de A. & O.* Porro hæc interpellatio alia est judicialis, dum creditor in judicio oblato libello petit à Judice debiti solutionem, & hæc necessaria non est, ut debitor in mora solvendi constitutur, sed ad hoc sufficit, debitorem extra judicium amicabiliter de solutione moneri. arg. *L. more. ff. de usur. L. Titia. ff. de legat. L. qui Roma. ff. de V. O. & ibi Gl. V. testato. & Socin. n. 8. Castrop. l. c. n. 3. Gutt. de juram. 1. p. c. 56. n. 7. §. 9.* citans plures, illudque limitans, ut adhuc judicialiter interpellari debeant, qui tantum Judicis officio pro solutione conveniri possunt Sufficit autem ad constituendum debitorem morosum una talis interpellatio extrajudicialis, ut cum communiore & veriore tenent Gl. & Bartol. *in cit. l. Titia. l. mora. l. qui Roma.* Felin. *in c. ex literis, de const. n. 8. Tiraq. de retract. consang. §. 9. gl. 3. n. 23. Menoch. de arb. cens. 3. cas. 220. n. 29. Castrop. n. 52. qui & n. 6. cum eodem Menoch. n. 33.* optime diluit, quæ ex variis legibus in contrarium adducuntur. Sed neque etiam illa unica interpellatione opus esse, si contractui adjectum juramentum, eò quòd illud vim interpellationis habeat, obligetque debitorem, ut quam primum potest, solvat, tenent Jason. *in l. quod te mihi. ff. si cert. petat. n. 22. & ibid. Decius. n. 43. Abb. in c. brevi. de jurejur.* Covar. *l. 4. resol. c. 17. illat. §.* Gutt. *de juram. c. 56. n. 12. Menoch. l. c. n. 20.* quam sententiam etsi ut communem sustinendam esse dicat Castrop. n. 7. hoc tamen contra eam obmoveret, quòd juramentum sequatur naturam actus, cui adjectur; natura autem promissionis & obligationis diem non designantis imbibat conditionem inter-

pella-

pellationis, ut debitor in mora constitatur, ideoque eandem conditionem habeat; quia est ad firmandam promissionem in consensu, in quo facta. Cui tamen objecto satisfacit dicendo cum Covar. juramentum sequi naturam primordiale actus, cui accedit; natura autem contractus non designantis diem est obligatio, quam primum fieri potest. Quod verò egeat monitione creditoris ex accidente esse, nimirum ex consuetudine & usu recepto. Item, hæc interpellatio non est necessaria in actibus ultro citroque obligantibus; sed eo ipso, quod unus implevit, alter in mora constituitur, inplemento unius exigente complementum alterius, ut contractus perficiatur. *L. Julianus. §. ex vendito. ff. de act. empir. Gutt. l. c. Menoch. l. c. n. 22. Castrop. n. 8.*

3. Resp. tertio: Si in contractu certum tempus solutioni præfixum, creditor lapsum hujus temporis regulariter expectare debet. *L. 137. §. 2. ff. de V. O. nisi superveniat creditori inopia, & hæc probetur Lauterb. h. t. §. 28. cum Mevio ad Jus Lubec. p. 3. tit. 3. a. 8.* Sed & debitor hoc tempus expectare debet, dum illud præfixum in gratiam creditoris; uti factum creditur in obligatione constituta sub usuris. *L. 122. ff. de V. O. Berlich. decis. 153. an. 8. Lauterb. l. c. nisi tamen soluturus simul cum principali debito simul offerat, quod interest creditoris & futuras usuras ad destinatum usque solutionis diem, quod potest & debet.* Ubi verò tempus certum statutum in gratiam debitoris, uti communiter fit, potest hic favori suo renunciare, & ante elapsum terminum totò medio tempore solvere, & se obligatione liberare. Et si creditor sine justa causa acceptare nolit, potest deponere in loco publico. *L. 70. §. 89. §. 4. ff. h. t. l. 9. c. b. t. Muller. in Stru. ff. h. t. th. 75. lit. d. citatis pluribus. Lauterb. cu. §. 28. qui etiam inter justas causas recusandi oblatum cum Brunem. & aliis recenset illam; si devaluatio monetæ immineat. Idem est, dum timor est pecuniam mox removendam; cum pari passu ambulent pecunia remota & mox removenda; reprobata & mox reprobanda. *L. 24. ff. de pignorat. act. Muller. l. c. citatis Roman. l. 3. de solut. concl. 2. n. 24. & aliis. Addit quoque ex Bartol. in L. 17. ff. de usur. Carpz. §. resp. tit. 2. resp. 6. & Richtero. Quod, si debitor solvat creditori ignoranti pecuniam, quæ passura est diminutionem, solvens eam supplere debeat secundum valorem contractus. Quod intelligendum videtur, si diminutio brevi futura sciatur.**

Quæst. 541. An & quid speciale sit circa tempus restituendi mutuum.

Resp. Convenit obligatio restituendi orta ex contractu mutui quò ad tempus cum aliis contractibus in eo, quod, si redditioni dies certa præfixa à contrahentibus, ea servanda, ita ut neque à creditore repeti ante lapsum illius diei possit, neque à debitore ultra illum diem differri; & iste plus petitione removeri; hic verò conveniri ad præstandum omne damnum ex mora emergens & lucrum cessans, obligatus ad id tam in foro externo quàm interno, conscientia. *Abb. in c. fin. de usur. n. 14. Molin. tr. 2. de 7. §. 7. d. 299. n. 5. Gail. l. 2. obs. 5. n. 15. Brunem. ad L. arbitraria. ff. de eo, quod cert. loco. n. 15.* Si verò certa dies præfixa non est, mutuum reddendum, quàm primum redditionem mutuans

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

postularet; modò tamen inopinata necessitatis casu non urgente, non statim postulat; rei enim mutua usus mutuatario constare debet; eam mutuum sit beneficium, quo nos juvari, non decipi oportet. *Arg. L. in commodato. §. 3. in fin. ff. commodari. Wielt. h. t. n. 8.* quare inter dationem & redditionem mutui congruum aliquod temporis spatium expectandum, quo ex mutuo commodum aliquod habere potest mutuatarius. *Arg. l. quod dicimus. ff. h. t. cum bona fide eoque animo datum intelligatur.* Quod tempus, si loci statuto vel consuetudine definitum non est, arbitrio Judicis seu boni viri, personæ qualitatem rerumque, ac præsertim negotii seu causæ, pro qua mutuum acceptum, circumstantias ponderantis arbitrio committendum. Ita *Wielt. l. citatis Molin. l. c. n. 6. & Haunold. Tom. 3. de 7. §. 7. tr. 9. n. 299. in fine.*

Quæst. 542. Mora in solvendo an & quomodo purganda.

1. **R**esp. Per quæ purgari potest mora, seu ratione quorum excusatur debitor differens solutionem ultra tempus, quo ea aliàs præstari debet, ad tria serè capita revocari possunt, pro ut desumitur ex *Menoch. l. c. cas. 220. circa finem. Castrop. l. c. §. 7. n. 10.* Ac primò quidem, si per debitorem non stetit ista dilatio; quia nimirum is se solvenda vel tradenda caruit. *L. quod te mihi. ff. si cert. petat. & ibi Alex. n. 10. Decius n. 54. vel quia creditor absuit, nullo constituto, qui solutionem suo nomine reciperet. L. pecunia. L. ult. ff. de usur. Molin. d. 564. circa med. Laym. l. 3. tr. 2. c. 11. in fine. Castrop. l. c. vel quia creditor oblatam tempore & loco congruo solutionem recipere noluit. L. soluturos. ff. h. t. Molin. Laym. Castrop. h. cit. Secundo si legitimam exceptionem habeat, quæ se à solutione præstanda, seu quòd non debeat, tueri possit. *L. sciendum. ff. de usur. DD. in cit. L. quod te mihi. Menoch. l. c. n. 51. Castrop. l. c.**

2. Tertio si adit causa legitima, quæ prudenti hominum judicio excuset moram debitoris à culpa lethali, hæc censetur sufficiens ad excusandum illum in foro externo; cum illud in hac parte se conformare debeat foro interno. *Castrop. l. c. exemplo adducto à Menoch. quia v. g. ideo distulit solutionem, quia parabat fidejussores creditori offerendos; quia hæc diligentia, & inde orta dilatio non videatur creditori damnosa ex cit. L. sciendum. Sic etiam excusabitur à mora hæres debitoris, cui non est facta fides de debito; cum præsumatur id ignorasse. Item ipse debitor interpellatus ab hærede creditoris, non facta sibi ab eo fide, quòd sit illius hæres. Item si is interpellatur à creditore pro debito ex contractu inito cum procuratore debitoris, non facta fide instrumenti contractus, nec copiam ejus ei dimissam. Ita *Castrop. Purgari quoque in omnibus debitis adhuc sufficienter moram ex canonica æquitate, si in continenti & confestim post elapsum tempus præfixum, solvatur debitum, asserunt Menoch. de arb. cent. 1. cas. 7. Gutt. de juram. p. 3. c. 17. d. n. 1. & alii, quos citat & quibus in hære videtur *Castrop. l. c. n. 12. contrarium apud eundem tenente Molin. l. c. d. 564. non tantum spectato Jure civili. L. magnam. ff. de contrah. & commut. stipul. & L. trajetoria. ff. de A. & O.***

Bbb

Sed